

Crimen Fori Ecclesiastici

Seu Decretalium Gregorii IX. Pont. Max. Liber V ; Brevi Methodo ad discentium utilitatem Expositus, In quo praecipuae circa Materiam hujus Libri Quinti, quae tum in Theoria, tum in praxi occurrunt, difficultates solvuntur, allatis etiam contrà sentientium fundamentis, & horum solutionibus

Accedunt duo Indices, unus Titulorum initio Operis, alter rerum, & verborum notabilium in calce ejusdem

Schmalzgrueber, Franz

Ingolstadii, 1727

VD18 13510827-001

Titulus II. De Calumniatoribus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75232)

nis, & Inquisitionis, non potest intervenire Procurator, ita nec etiam, quando agitur hac viâ Exceptionis criminaliter intentatâ. Clar. l. cit. §. item sicut. Scaccia l. cit. 3. Denique omnia, quæ servantur in Judicio accusationis, servanda sunt etiam in hoc Judicio Exceptionis criminalis; quia hæc Exceptio tendit ad puniendum, & ideo accusationi æquiparatur. Clar. l. cit. §. & breviter.

849 Hinc si excipiens criminaliter crimen à se objectum legitime probaverit, accusator, vel testis, contra quem probatum est, non tantum removeri debet ab accusatione, vel testificatione proposita, sed etiam puniri poenâ à Jure statutâ illi crimini, vel si nulla talis statuta est, condemnari ad arbitrarium. Clar. n. 3. cit. pr. Scaccia n. 2. Schambog hic n. 40. Pirhing, Wiestner, Reiffenstuel l. cit. Contra si Excipiens in probatione defecerit, is, cui ira objectum est crimen, ab eo absolvitur per sententiam, & ita, ut super eo crimine denuo accusari etiam ab alia non amplius possit arg. c. super his 16. h. tit. l. si cui 7. §. iisdem criminibus 2. ff. eod. Bartol. ad c. cit. n. 5. Decian. tr. crim. l. 3. c. 30. n. 2. Wiestner n. 130. cit.

850 In hoc tamen differt Judicium Exceptionis criminaliter oppositæ à Judicio Accusationis, quod si excipiens in probatione defecerit, non propterea contra ipsum procedatur ad poenam, puta de calumnia, vel alias, ad quas proceditur contra accusatorem de calumnia convictum. Felin. in c. 1. de Except. n. 18. Rosbach, prax. crim. tit. 1. c. 10. n. 16. quia parcius accusato, qui provocatus est arg. l. si adulterium 38. §. Imperator 8. ff. ad Leg. Jul. de Adult.

851 Quæritur 4. quem effectum habeat Exceptio criminis oppositi electo, vel aliter proviso in Dignitate vel Beneficio, an-

tequam consecratur, ordinetur, vel mittatur in possessionem? n. Eundem ferè effectum habet, quem Exceptio criminis criminaliter opposita accusatori, vel testi; nam sicut iste non tantum repellitur à proposita accusatione, vel testificatione, sed etiam punitur, ita etiam talis, probato crimine, non solum inapeditur à Consecratione, & possessionis apprehensione, sed insuper Jure, per Electionem, Confirmationem, vel aliam Provisionem sibi quæsito privatur c. super his 16. h. tit. Joan. Andr. ibid. n. 10. Vivian. §. Excipiens, Pirhing hic n. 102. not. 2. Wiest. ibid. n. 103. §. hujusmodi

Ratio est, quia hujusmodi Exceptio, ut n. 243, dixi, imitatur eam, quæ opponitur accusatori, vel testi criminaliter, igitur & ipsa ad poenam, probato crimine, infligendam tendit. Conf. quia bonum Ecclesiæ exigit, ut non diu habeat Prælatum inutilem. esset autem inutilis, si retineret titulum provisione sibi quæsito, & ob crimen sibi objectum, ac legitime probatum impediretur à Consecratione, Ordinatione &c. suscipienda, igitur non tantum ab ista impediri, sed etiam jure, per Electionem &c. sibi quæsito, privari debet, ut sic de alio sibi idoneo Prælato providere Ecclesiæ possit.

Quæritur 5. Quid præsumendum sit, quando dubitatur, an civiliter, vel criminaliter ab Excipiente objectum crimen, & in Judicium deductum sit? n. præsumitur objectum civiliter: proinde qui asserit illud objectum criminaliter, istud probare debet; quia contra se habet Regulam, quod Exceptio naturâ suâ non ad vindictam, sed agentis intentionem excludendam tendat, cum Dilectus 2. §. verum de Ordin. Cognit. & l. exceptio 1. pr. ff. de Except.

TITULUS II.

De Calumniatoribus.

S U M M A R I U M.

1. Quis dicatur calumniari, & esse Calumniator?
2. Discrimen inter Calumniam veram, & præsumptam.
3. Sc. Casus, in quibus Accusator liberatur à Calumnia præsumpta.
9. Sc. Quod sit Officium Judicis, quando accusator in probatione criminis delati succubuit?
11. Sc. Quæ poena Calumniatoribus in Jure statuta sit?

16. Sc. Utrum poena talionis locum defacto in foro habeat?
19. Sc. Quousque hodie in puniendis Calumniatoribus Juxta possit procedere?
23. Quis dicatur prævaricari?
24. Quotupliciter prævaricatio possit contineri?
25. Poenæ Prævaricatorum.
26. Quid sit tergiversari?
27. 28. Poenæ istius criminis.

IN Accusatione, de qua hæctenus, tripliciter delinqui potest, calumniando, prævaricando, & tergiversando can. si quem R. P. Schmalzgrueber L. V. T. I.

8. §. accusatorum, caus. 2. q. 3. & l. accusatorum 1. §. calumniari 1. ff. ad S. C. Turpill.

F 2

Quæ-

Quæritur 1. quis hoc loco dicatur calumniari, & esse Calumniator? 2. Calumniari in criminalibus dicitur ille, qui falsum crimen scienter, ac dolo malo intendit §. *accusatorum*, & §. *calumniari cit.* Estque Calumniator alius verus, alius præsumptus. Verus dicitur ille, de quo certo, videlicet ex ipsius propria confessione Judiciali, aut depositionibus testium, vel alijs probationibus legitime receptis constat, quod ex malitia, & scienter de falso crimine detulerit alterum. *Præsumptus* autem, qui defecit in probatione delati criminis *can. calumniator 2. & can. qui non probaverit 3. caus. 2. q. 3.* quia cum is, qui in Judicium aliquem vocat, paratas habere probationes debeat, calumniandi animo litem movisse præsumitur, qui in probatione criminis intentati defecit. *Gloss. in c. fin. v. calumniandi b. tit. Abb. ibid. n. 5. Vivian. in c. cit. pr. Canil. Summ. l. 4. tit. 19. §. 4. Guazzin. Reor. defens. 3. c. 13. n. 42. Passerin. Trib. Reg. q. 7. art. 5. n. 22. Vallenf. hic n. 1. Pirhing n. 1 Schambog. n. 3. Wiestner n. 2. Reiffenstuel n. 3.*

Quæritur 2. quod sit discrimen inter Calumniam veram, & præsumptam? 3. præter alia hoc maxime intercedit discrimen, quod à *Calumnia vera*, ubi de ea constat, nullus Accusatorem color excuset; liberetur autem à *Calumnia præsumpta*, si is adversus illam innocentiam suam probaverit: & hinc Calumnia præsumpta non inducit præsumptionem Juris, & de Jure, cum probationem recipiat. *Passerin. art. 5. cit. n. 29. § 30. cum Abb. Vivian. Wiestner, ubi supra.*

Porro à Calumnia præsumpta liberatur Accusator. 1. si non spontè, sed ex necessitate officij denunciavit, ut sunt Tutor l. *si cautiones 2. c. de his, qui accusat.* & Procurator fiscalis l. *monente 2. c. de Delator, modò fiscalis*, aliave persona publica, ex necessitate officij accusans, vel deferens reum, suspectas delicti circumstantias, aut ipsum factum cum quadam veritatis specie allegaverit, vel ad alterius delationem denunciaverit Judici; secus enim si fecerit, in casu deficientis probationis perinde, ac privatus Denuntiator injuriarum tenetur. *Mevius p. 1. decis. 41. Fleck. Bibl. Jur. Civil. l. 6. tit. 3. n. 11. § 12.*

2. Siquis non ipsum delictum positivè, sed circumstantias duntaxat quasdam suspectas detulit; eo enim casu Judex prius explorare debet, an ex officio inquirere possit. Quod verum est, etiamsi Denuntiatio facta sit ab Officiali publico; neque enim Judex statim relationibus, etiam quæ à publicis personis factæ sunt, credere sed rei veritatem inquirere, & quidem, an sufficientia sint Delicti indicia, an fiscalis delictum positivè, an tantum præsumptivè denuntiaverit, omnia diligenter expendere debet, antequam ad Inquisitionem procedat.

3. Si præcesserunt criminis indicia sufficientia ad inquirendum, vel accusati infamia, & hæc sufficienter ab Accusatore, vel Delatore probentur. Idem est, si is ostendat, se audivisse à personis fide dignis, quod accusatus, vel delatus commiserit crimen delatum Judici. *Barbof. in c. fin. b. tit. n. 5.*

4. Si Accusator crimen probavit semiplenè, e. g. per unum testem omni exceptione majorem; vel si probavit illud per duos testes, qui deinde propter ipsorum inhabilitatem, antè non cognitam, fuerunt repulsi à testificando.

5. Si accusavit deceptus à testibus, in Judicio negantibus se scire, quod extra asseruerunt. Unde prudenter faciunt prædici illi, qui antequam forment articulos, super quibus testes sunt examinandi, petunt scripto dari ea, quæ testes volunt attestari, ut ex ea scriptura articulos forment, & eâ ipsâ scripturâ, si testes contrarium edicant, se postea accusator tueri à calumnia possit. *Schambog. hic n. 3.*

6. Si testes sint mortui, procul absentes, à testimonio perhibendo impediti, aut alio modo probationes malitiosè subtractæ.

7. Si homicidium accusavit hæres defuncti, cujus necem vindicare tenetur *c. cum tantum 9. c. de his, quibus ut indignis §c.*

8. Si accusavit mulier; nam hæc ob sexus fragilitatem excusatur à calumnia præsumpta, etsi crimen non probavit, *accusatorum 1. §. accusationem 10. fin. ff. ad S. C. Turpill.*

9. Si accusavit ductus immanitate criminis, vel doloris v. g. ex morte parentis, filij, consanguinei &c. occisi morte concepti.

10. Si lethaliter sauciatus ante mortem dixerit, se à Titio v. g. vulneratum esse.

In his ergo casibus Accusator, vel Delator excusantur à Calumnia præsumpta; quia in iisdem non præsumitur calumniosè ad accusandum processisse, nisi contrarium pateat aliunde. Et hinc plurimum in prudentis Judicis arbitrio est positum, qui consideratis rerum circumstantijs, rem decidat. *Schambog. n. 3. cit.*

Videantur Clar. §. *fin. q. 62. n. 6. Menoch. de arbitr. cas. 321. n. 7. § seqq. Farin. prax. crim. q. 16. à n. 40. Guazzin. Reor. defens. 3. c. 13. à n. 11. Passerin. Trib. Regul. q. 7. art. 5. à n. 22. Fleck. l. 6. tit. 3. n. 11. Gonzal. in c. 1. b. tit. n. 11. Wagnereck in c. fin. eod. not. 1. Engl. hic. n. 3. Pirhing n. 5. Schamb. n. 3. Wiestner n. 3. Reiffenstuel n. 12. § seqq.*

Quæritur 3. quod sit officium Judicis in casu, quo accusator in probatione criminis delati succubuit? 3. hoc casu ipsi Judi-

dici cautè est procedendum; neque enim statim potest de calumnia condemnare accusatorem, qui, quòd in probatione criminis delati defecerit, pro Calumniatore præsumpto habetur: sed priùs admittere, & discutere probationes, & præsumptiones debet, quibus accusator dolum, & calumniandi animum à se conatur amoliri c. *fin. cit.*

Imò tali casu Judex etiam inquiret ex officio, qua mente ductus sit Accusator, an non justà aliquà causà impellente, processerit ad falsi criminis delationem, & sic à calumniæ impactæ crimine excusetur l. *accusatorum cit. §. sed non 3.* Menoch. *cas. 321. cit. n. 3.* Wiestner *hic n. 3.* Pirhing *ibid. n. 5. fin.*

10 Et hinc ubi compererit Judex, Accusatorem, justà causà ductum, processisse ad accusationem falsi criminis, eum non solum à poena talionis, sed injuriarum etiam actione immunem pronuntiabit; quia huic locus non est, ubi dolum, & animus pravi defuit l. *illud 3. §. fin. ff. §. l. si non convitij 5. ff. de injur. Covar. l. 1. var. c. 11. n. 6.* Farin. *q. 16. cit. n. 67.* Wiestner *hic n. 4.* Reiffenstuel *ibid. n. 23.*

Quin aliqui etiam negant, talem in expensas condemnari posse: quod verum est, si causa, quã ductus ad accusandum est, eundem non tantum à dolo, sed etiam à culpa excuset; nam si ab ista non excuset, in expensas condemnabitur, quòd temeritate non vacet accusatio l. *eum, quem temere 79. ff. de Judic. Menoch. conf. 145. n. 14.* Farin. *l. cit. n. 71.* Wiestner *hic n. 4.* Reiffenstuel *n. 26.*

11 Quæritur 4. quæ poena Calumniatoribus in Jure statuta sit? **R. 1.** condemnandus est ad expensas refundendas, & refarciendum omne damnum, quòd ex improba accusatione passus est accusatus; quia ad hoc obligatur actor etiam Civilis, quando temere litigasse convincitur, igitur multo magis tenebitur Accusator, utpote qui reo accusato multo gravius præjudicium affert, *Clar. §. fin. q. 62. n. 4.* Menoch. *cas. 321. n. 34.* Farin. *q. 16. cit. n. 10.* *§. seqq.* Guazzin. *reor. defens. 3. c. 3. n. 8.* Passer. *Trib. Regul. q. 7. art. 5. n. 23.* Engl *hic n. 1.* König *n. 11.* Wiestner *n. 5.* Reiffenstuel *n. 6.* Hinc Carolus V. in *Const. crim. art. 12.* jubet, ut accusator idoneam cautionem præstet, quòd delicto non probato, expensas, & damna accusato velit refundere, ac de injuria satisfacere; præterea accusati arbitrio relinquit, an velit Accusatorem convenire coram Judice suo Ordinario, an coram eo, apud quem criminaliter fuit accusatus. Neque ab hac poena immunis est Fiscus, aut ipse Judex, si aux ille quempiam per Procuratores suos accusando indebitè vexasset, aut iste ad Specialem Inquisitionem contra eum temere processisset. Farin. *n. 14.* *§. 25.* Guazzin. *n. 8.* *cit.* Passer. *n. 26.*

2. Irroganda Accusatori calumniosus est poena talionis, sive similis illi, quam probato crimine accusatus subisset: & quidem de *Jure Canonico* sine discrimine inter crimina, & calumniatores, cum eo Jure etiam Calumniatori præsumpto decreta sit, ob generalitatem textuum *can. calumniator 2. can. qui non probaverit 3. caus. 2. q. 3. can. quisquis 3. & can. qui crimen 4. caus. cit. q. 2.* De *Jure Civili* tamen fit discrimen inter crimina, cum eo Jure poena Talionis locum duntaxat habeat in Ordinarijs, sive illis criminibus, quæ certum titulum, nomen, & poenam Lege definitam habent l. *fin. c. de accusat. l. fin. c. de Calumniat. & Auth. sed novo c. ad Leg. Jul. de Adulter.* nam in Extraordinarijs, & ijs criminibus, quæ certum criminis titulum, noménque, & poenam Lege comprehensam non habent, item in criminibus privatis falso Calumniatori injungitur poena arbitraria l. *§. in privatis 3. ff. ad S. C. Turpill. Farin. q. 16. cit. n. 1.* & DD. ab hoc relati. Ratio poenæ istius in falsos Accusatores decreta gravissima fuit, ut scilicet Accusatorum refrenaretur temeritas, & securior esset innocentum vita.

3. Secundum aliquos apud Farin. *q. 13. cit. n. 4.* tenetur calumniosus Accusator falsi poenis. Sed melius istud negant *Clar. §. fin. q. 62. n. 7.* Menoch. *de arbitr. cas. 322. n. 5.* Farin. *n. 4. cit.* Guazzin. *c. 13. cit. n. 11.* Passer. *Trib. Regul. q. 7. art. 5. n. 46.* Wiestner *hic n. 11.* tribus casibus exceptis. **1.** si Accusator interrogatus, an velit uti querelâ, & probationibus superinde factis, respondeat, quòd velit uti; nam tunc tanquam sciens de falso puniri potest, si querela tanquam falsa convincatur **2.** quando accusator, uti testis, medio Jure falso depoluit. **3.** quando produxit falsos testes, aut falsis instrumentis usus fuit ad criminis malitiosè impacti probationem.

4. De Calumnia condemnatus redditur infamis infamiâ Juris *can. siquis 1. caus. 3. q. 3. l. Pretoris 1. & l. Athletas 4. §. calumniator 4. ff. de bis, qui not. infam. ac proinde Irregularis, ut neque promoveri ad Ordines, neque ministrare in susceptis valeat *can. fin. dist. 51. & can. infames 172. caus. 6. q. 1. & inhabilis ad Dignitates, & Beneficia Ecclesiastica. c. inter 11. de Excess. Pralat. & Reg. infamibus 87. in 6. Navar. Man. c. 27. n. 204.* Suar. *de censur. D. 48. sect. 2. n. 1.* Passer. *art. 5. cit. n. 24.* Wiestner *hic n. 12.* Reiffenstuel *ibid. n. 7.* Dixi autem De Calumnia condemnatus; nam Infamia à Calumniatore non incurritur ipso Jure, sed primùm ubi de ea convictus fuerit per sententiam l. *Athletas, & §. calumniator cit.* atque ideo verba Judicis pronuntiantis diligenter attendenda sunt; nam si ita pronuntiaverit Judex, *Calumniatus es*, intelligitur eum notasse; quod si verò dicat, *Non probasti,**

bāsi, ei pepercit l. accusatorum 1. §. quorum 4. ff. ad S. C. Turpill. Gonzal. in c. 1. h. tit. n. 8. König hic n. 11. ¶. secundo, Reiffenstuel ibid n. 8.

15 §. Denique Clericus, qui alium Clericum calumniosè accusasse convictus est, Beneficio, & Officio Ecclesiastico privatus, & verberibus castigatus, deportari, sive in exilium mitti à Gregorio Papa iussus est c. eum fortius 1. h. tit. Hodiernis moribus hæc publicæ verberationis poena quoad Clericos generali consuetudine non usurpatur, teste Clar §. fin. q. 70. n. 2. Altera tamen poena privationis Beneficij, & officij Ecclesiastici, item exilij Clerico calumniatori à potestate Ecclesiastica infligi etiamnum potest. Diaz. pract. crim. can. c. 37. n. 1. Barbof. in c. 1. cit. n. 3. Wiestner hic n. 13.

16 Quæritur §. utrum poena talionis defacto locum in foro habeat? 34. à foro Civili hæc talionis poena, & in hanc inscriptionem recessit, ut notant Clar. §. fin. q. 12. n. 17. Farin. prax. crim. q. 16. n. 3. Laym. l. 3. tr. 6. c. 3. n. 4. Scaccia l. 1. de Judic. c. 51. n. 13 Gonzal. in c. 16. de Accusat. n. 7. quorum sententiæ accedunt in Titulum præcedentem scribentes Engl n. 2. Pirhing n. 2. Schambog. n. 4. König n. 54. Reiffenstuel n. 11.

Idem factum est quoad forum Canonicum, ut advertunt Felin. in c. super his 16. n. 5. Covar. l. 2. var. c. 9. n. 1. Farin. q. 16. cit. n. 3. Ratio communiter datur, quia metu poenæ istius refugiebant homines onus probandorum criminum, accusatori incumbens: unde factum, ut cum nemo ea accuset, eadem magno Reipublicæ damno invalescerent.

17 S. Pius V. tamen Constit. incipit Cum primum 6. Cal. April. 1566. publicatâ §. 14. testibus Farin. q. 16. cit. n. 5. & Gonzal. in c. 1. h. tit. n. 10. eandem poenam talionis innovavit in Calumniatores veros: & sic vigore istius Bullæ poenæ talionis in foro Canonico adhuc habet locum, licet inscriptio ad istam poenam non sit amplius in usu.

Et intelligendum hoc est, ut vult Passerin. Trib. Reg. q. 7. art. 5. n. 44. non tantum, quando quis in hoc foro accusatur per Calumniam de crimine Simonia, Blasphemiam, Sodomiam, & Concubinatum, quæ crimina in ea Constitutione exprimuntur, sed etiam quando alia crimina calumniosè alicui ab accusatore impinguntur; quia non est verisimile, quòd ad relata solum delicta Constitutionem suam voluerit restrictam Papa.

18 Illud certum est, poenam talionis adhuc procedere, & infligi debere in illis locis, vel Religionibus, ubi speciatim de illa extant Statuta: & tale statutum in Ordine S. Francisci Minorum extare refert Reiffenstuel hic n. 21. Idem de Ordine Prædicatorum meminit Passerin art. 5. cit. n. 21.

Hinc quoad hoc punctum singulorum Ordinum Statuta, & Constitutiones considerandæ, & observandæ sunt.

Quæritur 6. quousque hodie in puniendis calumniatoribus Judex possit procedere? Nonnulli sustinent, Judicem posse procedere etiam ad poenam ultimi supplicij, præsertim in illo casu, quo quis per calumniam facit aliquem capi, quem innocentem non ignorat, falsis tamen accusationibus ad id agit, ut plectatur capite; nam tali casu volunt accusatorem, detectâ calumniâ, plecti capite posse: in cujus sententiæ Confirmationem Clar. §. fin. q. 81. n. 3. prop. fin. tria affert exempla.

Alij contra apud Farin. prax. crim. q. 20 16. n. 5. §. 7. tunc solum poenam capitalem in Calumniatorem decernunt, quando quis Judicem ipsum, aut Magistrum de capitali, & gravissimo crimine accusat, vel si privatus quidem sit accusatus, quando accusator contra eum falsa instrumenta conficit, aut testes subornatos producit.

Verum, ut mitior, ita verior sententiâ est, Calumniatorem nunquam ultimo supplicio addendum, nisi ad ipsius calumniam accusatus reipsa condemnatus, & poenâ mortis affectus sit, ex ratione; quia intentio hominem occidendi etiam privata auctoritate non punitur poena capitali, nisi effectus, & mors reipsa consequatur: minus igitur poenæ ejusmodi locus erit ob accusationem calumniosam, utpote quæ tam periculosa non est, cum accusato defensio integra sit. König hic n. 12.

Quare dicendum, si Statuta, & consuetudines poenam calumniæ non determinent, arbitrio Judicis determinationem poenæ istius relinquendam, qui eandem metietur consideratis circumstantijs, & gravitate maximè, vel similitudine hujus delicti cum alijs, quæ poenam in Jure definitam habent. Ascendere autem gravitas delicti istius quandoque poterit, ut procedi possit ad deportationem, condemnationem ad terretres, aut publicam infamiam. König n. 12. cit. fin.

Quæritur 7. quis dicatur prevaricari? 23 R. Prevaricatores, sumpto nomine à Variando, juxta Ulpianum l. prevaricatores 212. ff. de V. S. appellantur illi, qui causam adversarijs suis donant, & ex parte actoris in partem Rei concedunt. Consentit l. prevaricator 1. ff. de prevarication, ubi idem Ulpianus, Prevaricator, inquit, est quasi varicator, qui diversam partem adjuvat, productâ causâ sua. Item l. accusatorum 1. S. calumniari 1. ff. ad S. C. Turpill. ubi Marcianus, Prevaricari est vera crimina abscondere: & paulo post §. prevaricatorem 6. addit: Prevaricatorem eum esse ostendimus, qui colludit cum reo, & translative munere accusandi defungitur, eo quòd proprias quidem probationes dissimularet, falsas verò excusationes admitteret.

Ex

Ex quibus textibus inferitur, duobus modis aliquem Prævaricatore[m] effici: uno, quando quis ut Advocatus, vel Procurator Clientem, vel Principalem, à quo habet mandatum, prodit, secreta causæ illius de-regendo ejusdem adversario, de quo modo loquitur *l. prævaricator & l. prævaricatores cit.* Altero modo, cum quis se fingens accusatorem, vel denuntiatorem criminis, colludit cum reo, de quo modo sermo est *l. accusatorum, & §. calumniari cit.* Primo modo ut Advocatus, & Procurator dici Prævaricatores possunt, non sufficit, si Juribus clientis visis, patrocinium suum illi quamvis iniquè, & pretio absteriti præstare negent, sed opus est, ut in aliam partem transeant. Et hinc etsi probro id datum fuerit Demostheni, non tamen propterea Prævaricator effectus est, dum is, postquam una die Reip. Atheniensis causam contra Mæsiurum Legatos defendit, altera die pretio victus, tacuit, in publicum prodians còlo lanà circumvoluta, se anginam pati asserens, cui unus ex populo exclamans, dixit, *Non anginam, sed a-gentiginam pateris Demosthenes*, authore Gellio *l. 11. not. Attic. c. 9.*

Hujus criminis condemnatus. 1. incurrit Infamiam Juris *l. Abletas 4. §. fin. ff. de his, qui not. infam. & l. si is 4. ff. de Prævaric. Menoch. de Arbitr. cas. 323. n. 2. Wiestner hic n. 14.* 2. fit Irregularis *can. infames 17. caus. 6. q. 1. & Reg. infirmibus 87. in 6. Theaur. de pœn. Eccl. p. 2. V. accusator c. 1. n. 3. & c. 2. Wiestner l. cit. 3. puniatur pœnâ extraordinariâ, sive arbitrio*

Judicis juxta delicti qualitatem, & circumstantias *l. accusatorum cit. & l. sciendum 2. ff. de Prævaricat. Menoch. l. cit. n. 4. Passerin. Trib. Regul. q. 7. art. 2. n. 3. Wagnereck in c. 1. V. fortius not. 2. h. tit. Valens. hic n. 2. Honor. n. 7. Engl. n. 4. Pirhing n. 1. §. prævaricari, Wiestner l. cit. Reiffenstuel n. 29. Plura de hoc infra Titul. 22.*

Quæritur §. quid sit tergiversari? 16
Tergiversari dicitur ille, qui à publicis criminis accusatione semel instituta desistit *l. accusatorum cit. §. calumniari 1.* nisi abolitio intervenerit, quâ accusatus à reorum numero exemptus est, & accusationis memoria abolita *l. si interveniente 12. ff. ad S. C. Turpill.*

Hujus criminis reus 1. ex S. C. 27 Turpill. multatur pœnâ quinque librarum auri *l. prævaricationis 2. §. fin. ff. de Prævaricat. Jure Codicis autem l. quisquis 1. C. ut intr. cert. temp. quarta bonorum parte. 2. de eo convictus, & condemnatus redidit infamis l. noverint 2. C. eod. & l. si is 4. ff. de Prævar. 3. efficitur Irregularis juxta antè dicta Theaur. V. cit. 3. Wiestner hic n. 15.*

Hodie tamen, cum nunc receptum sit, ut accusatore ab accusatione desistente, Judex, novo processu instituto, ex Officio procedat, hæc pœna Tergiversationis sublata est, ut notant Clar. §. fin. q. 58. n. 3. Molin. tr. 3. de J. S. J. D. 47. n. 10. & tr. 4. D. 9. n. 11. Passerin. Trib. Regul. q. 7. art. 2. n. 14. Wiestner n. 15. cit.

TITULUS III.

De Simonia, & ne aliquid pro Spirituibus exigatur, vel promittatur.

Postquam Præliminarium loco de Accusationibus, & vitijs, quæ in Accusatione contingunt, egimus, procedendum ad ipsa Crimina, quæ per Accusationem in Judicium Ecclesiasticum criminale trahuntur. Ex his primo loco occurrunt ea, quæ in contu-

meliam DEI, & rerum Sacrarum vilipensionem tendunt. Initium sumitur à Simonia propter ejus gravitatem; nam, ut *can. fin. caus. 1. q. 7.* dicitur, *omnia crimina ad comparationem Simoniacæ Hæresis quasi pro nihilo reputantur.*

§. I.

De Natura, & Varietate Simonie.

S U M M A R I U M.

1. Simonia est crimen gravissimum.

2. Ejus origo.

3. Definitio.

4. Est peccatum ex genere suo mortale.

5. 6. In quo consistat ejus malitia?

7. &c. Cui Virtuti opponatur?

11. &c. An sit Species Sacrilegij?

14. &c. An admittat parvitatem materie?

18. Casus, in quibus datio rei temporalis occasione rei Spirituales excusatur à Simonia peccato.

19. &c. Dividitur Simonia in eam, quæ est Juris Divini, & illam, quæ est Juris positivæ Ecclesiasticæ.

22. 23. Quando utraque committatur?

24. &c. An Simonia Juris Ecclesiastici sit proprie dicta Simonia?

27. Si